

Lékárna U Černého orla v Polné, která přes 200 let sídlila v domě na Husově náměstí 29, je jednou z mála dochovaných městských apatyk z 18. století na území České republiky. První zmínky o její existenci máme z roku 1700, kdy se v matrikách objevuje lékárník Ondřej Oliva. Ucelenou historii však můžeme sledovat až od roku 1782. Tehdy se majitelem stal Josef Sies, v jehož rodině provozovna zůstala až do znárodnění v roce 1951. Zaslouhou syna poslední majitelky, Zdeňka Prokopa, který se po konfiskaci paradoxně stal správcem své někdejší živnosti, se při modernizaci zařízení v 60. letech 20. století dostala většina původního mobiliáře do polenského muzea. Od roku 1966 byla vystavena v samostatných prostorách na zdejším hradě. Expozice byla díky péči muzejníka Bohuslava Hladíka postupně rozšiřována o nejrůznější dary a akvizice. Skládá se z prodejní místnosti (oficíny), skladu (materiálky) a laboratoře. Její současná instalace pochází z roku 2005.

Fond polenské apatyky dnes obsahuje více než třináct set inventárních čísel. Jde především o skříně z konce 18. století (repositoria) i jejich inventář (nádoby na léčiva, tzv. stojatky, prodejní a laboratorní pomůcky, knihy nebo rukopisy), z něhož má většina původ právě v Lékárně U Černého orla v Polné. Najdeme v něm ale i předměty odlišné provenience, jako například z Lékárny U Božího oka v Třebíči, U Bílého pelikána v Pacově nebo U Zlaté koruny v Havlíčkově Brodě. Významným obohacením, zejména co se týče typologie jednotlivých nádob v průběhu dvou staletí, je několik desítek stojatek ze soukromé kolekce lékárníka a významného propagátora dějin farmacie Josefa Svetozara Nováka z Prahy. Opomenout ale nelze ani soubor akologií, tj. léčebných prostředků, jež do polenského muzea věnovala Dionýsie Nussbaumová, vdova po velkostatkáři z nedaleké obce Jamné.

Mezi nejstarší exponáty patří jedenáct zásobníků z fajánse (bílé glazované keramiky), které byly vyrobeny na počátku 18. století a sloužily k uchovávání mastí. Jen o pár desítek let mladší je početná kolekce skleněných, ručně foukaných stojatek, jež byly pravděpodobně objednány v některé z manufaktur v blízkém okolí. Z chirurgického náčiní patří prvenství mosaznému skarifikátoru (nástroji na pouštění žilou), zhotovenému ve vídeňské dílně Johana Jakuba Fischera v roce 1738. Podobný bychom našli až ve sbírkách univerzitního muzea ve švýcarské Bazileji. Pozornost si však zaslouží také váhy, závaží cejchovaná rokem 1744 nebo o necelých sto let mladší stojatky z porcelánek z Lokte (Elbogen) a Březové (Pirkenhammer). Pro změnu jedním z nejmladších a zároveň nejtěžších i největších artefaktů, jsou litinová destilační kamna, sestavená na přelomu 19. a 20. století ve Vídni.